

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

LETNIK VI

CELOVEC, V SREDO, 9. V. 1951

ŠTEV. 32 (401)

Po prvem merjenju sil

Kakor je bilo že v naprej vidno, nedeljske volitve niso prinesle odločitve, kdo bo bodoči zvezni prezident. Nobeden izmed šestih kandidatov ni dosegel po zakonu predpisane absolutne večine. Zato bo potrebna ponovna volitev, na kateri bodo volivci izbirali samo še med onima dvema kandidatom oziroma volivnima skupinama, ki sta tokrat dosegli največ glasov.

Kljub temu pa je tudi izid nedeljskih volitev zanimiv in poučljiv. Volivna oblast si oer še ni objavila dokončnih števil, vseeno pa je že popolnoma jasno, da smo pravilno presodili položaj, ko smo ugotovili, da bo pri teh volitvah prišlo do izraza predvsem merjenje sil med demokratičnimi, miroljubnimi in po napredku stremječimi delovnimi množicami, katerih predstavnik je Körner, in med Gleibnerjem kot predstavnikom privilegirane avstrijske gospode, ki samo z varljivimi gesli še uspeva predvsem pred kmečkimi in malomeščanskimi množicami prikrihati svoj protidemokratični, reakcionarni in protiljudski značaj.

Zato je bilo samo po sebi razumljivo, da so se predstavniki slovenskega ljudstva na zasedanju Pokrajinskega odbora Demokratične fronte že takoj po razpisu volitev odločili, da koroški Slovenci v tem merjenju sil ne moremo stati pasivno in izolirano ob strani temveč da je naša dolžnost, da po svojih močeh podpremo Körnerja kot kandidata demokratičnih delovnih množic in kot človeka, ki ne pozna nacionalnega šovinizma in mu je razplamtevanje sovraštva med narodi od vratno.

Doslej objavljeni rezultati nedeljskih volitev govore o politični zrelosti slovenskega ljudstva na Koroškem, saj si je v pretežni večini osvojilo dosledno stališče Demokratične fronte. S tem je naše ljudstvo očitno izrazilo, da noče biti niti rešilni rezervoar vedno bolj razpadajoče ÖVP, ki s svojo šovinistično politiko samo krepi pozicije neofašistov, ki se zbirajo v VdU, niti ne drobiž za račune najetih agentov kominformske pete kolone, ki so si zaman prizadevali, da bi z hinavskimi

Sklepi Evropskega sveta

Na seji evropskega sveta so sprejeli sledeče sklepe v zvezi z revizijo statuta in z delovanjem Evropskega sveta: 1. skupščina bo lahko razpravljala o vprašanjih obrambe s politične strani; 2. skupščina bo lahko dala svoje mnenje o vseh pobudah evropskega značaja, ki jih bodo vlade držav članic sprejele; 3. združitev vprašanja, ki se nanaša na preobljudenost nekaterih evropskih držav, z vprašanjem političnih beguncev.

Minister neke severnoevropske države je predlagal, naj bi Zahod pokazal Sovjetski zvezi in njenim satelitom da Zahod želi mir. Nekateri ministri so zahtevali, naj se ta predlog skrbno prouči. Italijanski minister Sforza pa je omenil, da je ta predlog v glavnem podoben njegovemu predlogu, ki ga je stavil nekemu ministru atlantske zveze, in je priporočal, naj se predlog naglo prouči in naglo reši. Pridružila sta se mu Adenauer in francoski zunanji minister Schuman. Drugi ministri pa so predlagali, naj se načrt skrbno prouči.

Glede predloga za spremembo statuta v zvezi s posvetovalno funkcijo skupščine je britanski predstavnik zahteval, naj se to vprašanje še bolj temeljito prouči, in je izjavil, da bo glasoval proti tozadevnemu predlogu. Sklenili so tudi, naj posvetovalna skupščina povabi kanadske in ameriške opazovalce na sejo skupščine in na sejo komisije za splošna vprašanja.

gesli o slovanstvu in opoziciji šarili po naših vaseh. Absolutna večina za Körnerja v 30 občinah strnjenege slovenskega ozemlja je najkrepkejši dokaz, da se koroški Slovenci kot politični faktor zavedajo, da je njihova usoda tesno povezana z usodo demokracije, miru in napredka na Koroškem in v Avstriji. S svojo opredelitvijo za kandidata delovnih množic so dokazali, da vidijo v krepitvi in podpori avstrijskim demokratičnim silam zanesljivo oporo za svojo lastno borbo proti reakcionarnim poskusom netenja narodnostne mržnje, s katerimi bi sovražniki ne samo slovenskih temveč tudi avstrijskih delovnih ljudi radi preprečili zbliznanje in dobro sosedstvo med obema narodoma na Koroškem, ki bo toliko bolj trdno kolikor bo grajeno na temeljih enakopravnosti in medsebojne podpore v borbi za demokratične pravice.

Tudi v bodoče bodo koroški Slovenci znali ubrati pravo pot. Za drugo, odločilno volitev zveznega prezidenta še niso določeni pogoji niti čas. Demokratična fronta pa bo tudi tokrat pravočasno na posvetovanju svojih predstavnikov iz vseh naših krajev iskala in našla tako stališče, ki bo v korist demokraciji in s tem v korist tudi našemu ljudstvu. Eno pa je že danes gotovo: to namreč, da se koroški Slovenci tudi v dokončni izbiri med dvema kandidatom ne bomo nikdar opredelili za Gleibnerja, ki se je na svoji propagandni vožnji po Koroškem objemal in prisrčno rokoval z ljudmi kakoršen je bivši SS-Sturmabführer in Maier Kaibitschev namestnik Karl Fritz, proti kateremu je celovško sodišče iz nerazumljivih razlogov predčasno ustavilo proces po zakonu o vojnih zločincih.

Volitve v številkah

Pri volitvah zveznega prezidenta, ki so bile zadnje nedeljo po vsej Avstriji, je bilo po dosedanjih podatkih glavne volivne komisije oddano skupno 4.370.755 glasov; od teh je bilo neveljavnih 72.179 glasov. Ker je izid volitev pokazal, da nobeden izmed šestih kandidatov ni dobil potrebne absolutne večine, to se pravi 2.149.289 glasov, so potrebne ponovne volitve, na katerih bosta nastopila samo še kandidata, ki sta zdaj dobila največ glasov — kandidata SPÖ in ÖVP.

Ker dokončnega izida volitev ob zaključku uredništva še nismo imeli na razpolago, objavljamo tukaj naslednje delne izide:

	Breitner	Fiala	Gleibner	Hainisch	Körner	Ude
Skupno	662.559	220.012	1.725.695	2.131	1.682.768	5.411

Posamezne zvezne dežele

	Breitner	Fiala	Gleibner	Hainisch	Körner	Ude
Dunaj	127.912	89.735	354.558		595.153	
Nižja Avstrija	54.061	51.098	446.281		335.440	
Gornja Avstrija	118.951	20.344	283.266		193.379	
Štajerska	140.626	30.924	251.420		235.801	
Solnograška	67.849	5.311	64.849		48.424	
Predarlška	26.528	2.577	52.950		21.271	
Gradišćanska	8.308	4.971	80.390		70.674	
Tirolska	56.594	4.385	115.802		53.537	
Koroška	62.542	10.667	76.179	97	109.089	68

Koroški okrajji

	Breitner	Fiala	Gleibner	Hainisch	Körner	Ude
Okraj Šmohor	2.594	87	5.066	—	3.698	5
Okraj Beljak	8.433	2.257	8.222	8	16.878	4
Okraj Celovec	8.124	1.400	11.075	16	17.070	12
Okraj Velikovec	2.995	370	7.356	11	9.475	10
Okraj Wolfsberg	5.255	464	9.465	17	11.864	9
Okraj št. Vid ob Gl.	8.752	1.690	8.886	4	14.521	5
Okraj Špital	9.923	1.190	12.098	13	12.687	9

V posameznih občinah

	Breitner	Fiala	Gleibner	Hainisch	Körner	Ude
Celovec	11.681	1.693	9.832		14.836	
Beljak	4.785	1.516	4.179		8.067	
Zrelec	155	38	267		483	
Grabstanz	178	17	355		533	
Trdnja ves	52	3	117		222	
Hodiše	76	17	210		364	
Kotmara ves	115	38	273		501	
Bilčovs	23	2	163		241	
Zihpolje	66	6	309		190	
Otok	208	9	225		248	
Medgorje	34	19	158		294	
Zgornja Vesca	54	2	58		138	
Otmanje	117	4	111		161	
Pokrče	153	6	268		405	
Radiše	26	—	117		121	
Št. Tomaž	156	4	302		348	

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRED ŠESTIMI LETI

SO ZAVEZNIKI IZBOJEVALI VELIČASTNO ZMAGO NAD FAŠIZMOM, H KATERI SMO TUDI KOROŠKI SLOVENCİ PRISPEVALI SVOJ DELEŽ.

Zamejskim Slovencem

O poročilu, ki ga je podal na Kongresu Osvobodilne fronte slovenskega naroda njen tajnik Miha Marinko, smo v kratkem že poročali. Danes objavljamo izvleček iz njegovega govora, ko je govoril o zamejskih Slovencih in med drugim dejal:

Kakor na vseh drugih področjih, tako je tudi k poslabšanju usode naših bratov veliko pripomogla sama kramarska politika kremeljskih gospodarjev in njihovih satelitov. Prejšnjemu nerazumevanju zahodnih sil za rešitev naših narodnostnih pravic, se je pridružila še histerična gonja kominformistov. Ta gonja se je oprla na šovinistične, protifašistične iredentistične strasti in povzročila na Tržaškem globok razcep.

Isto se je zgodilo po zaslugi istih kominformistov na Goriškem in v Beneški Sloveniji. Naša narodna manjšina na tej strani bide hud boj za očuvanje svojih elementarnih narodnostnih in demokratičnih pravic.

Tudi pri koroških Slovencih se postavlja v ospredje trd boj za manjšinske pravice. Te se bodo spoštovale le v toliko, v kolikor bodo koroški Slovenci znali ustvariti svojo enotnost in utrditi svoje politične, gospodarske in kulturne organizacije.

Prvi maj v Španiji

Barcelona. — 1. maja je v Barceloni stakalo 12.000 delavcev. Menijo, da so barcelonski delavci na ta način proslavili 1. maj, čeprav je v Španiji prepovedana proslava 1. maja. Po ulicah mesta so križale močne policijske sile. V Mataru, industrijskem mestu, ki je od Barcelone oddaljen 32 km, ni prišlo 1. maja na delo 3.000 delavcev, v Manresi je prišlo 4.000 delavcev na delo šele potem, ko so jim obljubili, da bodo ugodili njihovim zahtevam, ki jih imajo glede na vedno večje naraščanje cen.

Nova socialistična stranka v Italiji

Rim. — Po združitvi socialističnih strank Italije sta se vodstvi obeh strank — Socialistične stranke italijanskih delavcev in Socialistične stranke enotnosti, konstruirali v enotno vodstvo. Kakor poroča agencija France Presse, je bil izvoljen izvršni odbor 12 članov, v katerem sta Giuseppe Saragat in Giuseppe Romita kot politična tajnika socialistične stranke. Znamenje nove stranke predstavlja sonce, ki vzhaja, kar pomeni socializem.

Kominformske metode

Pariz. — Skupina razbijačev članov Komunistične partije Francije s partijskim voditeljem Garonneon na čelu je napadla z železnimi palicami in gumijevkami skupino naprednih francoskih mladince, ki so lepili lepake v Toulouseu, v katerih se poziva prebivalstvo k javni razpravi o Jugoslaviji. Pri tem napadu je bilo ranjenih več mladincev. Ta skupina naprednih mladincev je sodelovala pri graditvi študentskega naselja v Zagrebu.

Najdbe v Perziji

Philadelphia. — Kakor poroča agencija France Presse, so v severni Perziji našli človeške kosti, za katere so na radioaktivni način ugotovili, da so stara 8.000 let. Našli so tudi poljedeljsko orodje, ki ga je uporabljal človek pred več kakor 6.000 leti. To odkritje je objavil prof. Carleton, direktor etnološkega oddelka muzeja v Philadelphiji, ki že 25 let preiskuje ozemlje v Perziji.

Washington. — Ameriško obrambno ministrstvo je sporočilo, da cenijo izgube severnokorejskih in kitajskih čet v prvem tednu sedanje ofenzive na 50.000 vojakov. Ta ocena se nanaša na razdobje od 22. do 29. aprila.

Ponovna oborožitev Nemčije pomeni nevarnost za ohranitev miru

PO ŠIRNEM SVETU

Zgodovina Nemčije je polna imperialističnih vojn, ki jih je vodila proti sosednim državam in je bila vse do konca druge svetovne vojne izrazito napadalna država. Tipičen predstavnik nemških militarističnih teženj je bil Hitler, ki je zanetil zadnjo svetovno vojno.

Ker bi nedvomno miroljubna in demokratična Nemčija predstavljala pomemben činitelj miru v Evropi, so se zavezniki na krimski in pozneje na potsdamski konferenci sporazumeli o potrebi enotne in demokratične Nemčije. Razvoj povojne Nemčije pa gre v nasprotno smer.

Po sporazumu v Potsdamu je bila Nemčija razdeljena na štiri okupacijske cone. Preko medzavezniškega sveta v Berlinu so zavezniki nekaj časa sodelovali med seboj in koordinirali svojo politiko do Nemčije. Odnosi med zahodnimi okupacijskimi silami in sovjetsko vojaško upravo pa so se po sovjetski blokadi Zahodnega Berlina zelo zaostriili in sta bili uradno ustanovljeni dve nemški državi, ena, ki nosi naziv Nemška zvezna republika s sedežem v Bonn in druga Nemška demokratična republika pod Sovjeti. Prva ima 47 milijonov prebivalcev, druga pa 18 milijonov.

Ideja o združitvi obeh nemških republik je danes v Nemčiji precej živa. Vzhodnonemška lutkovna vlada hoče imeti iz svojih propagandnih razlogov ves čas iniciativo v svojih rokah. Predsednik vzhodnonemške vlade Otto Grotewohl je že večkrat javno predlagal bonnski vladi združitve obeh Nemcij na osnovi tako imenovane paritete, to je, da bi imeli v novem enemškem parlamentu obe Nemčiji enako število poslancev. Seveda zahodnonemška zvezna vlada na ta predlog ni pristala iz preprostega razloga, ker ne more dovoliti, da bi njeno državo, ki ima 47 milijonov prebivalcev, zastopalo v parlamentu enako število poslancev kakor vzhodnonemško republiko, ki ima komaj 18 milijonov prebivalcev.

Če upoštevamo, da vzhodnonemška vlada vztraja pri prvotnih predlogih za združitve Nemčije, in da so ti za zahodnonemško vlado nesprejemljivi, potem ni pričakovati, da bo to vprašanje rešeno v bližnji bodočnosti.

Sovjeti imajo v Vzhodni Nemčiji 30 svojih divizij. Poleg tega pa so sovjetske oblasti oborožile in izurile okoli 200.000 članov „ljudske policije“. Nekateri menijo, da se bo to število letos zvišalo na 300.000. Sovjetske okupacijske oblasti tudi sistematsko oživljajo nemškega vojaškega duha in tudi snubijo bivše nacistične generale.

V zahodnonemški zvezni republiki je koncentriran skoraj ves nemški industrijski potencial. Industrijska proizvodnja je kljub velikemu vojnemu opustošenju v glavnem že dosegla predvojno raven.

Nedvomno predstavlja oborožitev Vzhodne Nemčije veliko nevarnost za zahodnonemško zvezno republiko. Zato si zapadne velesile že dalj časa prizadevajo, da bi oborožile 200.000 zahodnonemških vojakov, kar bi predstavljalo nekakšno protiutež enotam ljudske policije in sovjetske vojske v Vzhodni Nemčiji.

Največji nasprotnik ponovne nemške oborožitve je bila še do nedavnega Francija, ki je v zadnjih 100 letih že dvakrat na lastni koži občutila nemško napadalnost. No, končno pa je tudi Francija popustila in pristala na nemško udeležbo pri obrambi zahodnega sveta.

Pospešne priprave za vključitev nemških čet v atlantski obrambni sistem, ki so samo posledica oborožitve Vzhodne Nemčije, so povzročile v Moskvi veliko zaskrbljenost.

Sovjeti so storili vse, da bi vnesli med zahodne države razdor v tem vprašanju in tako prepričali ali vsaj zavlekli oborožitev Zahodne Nemčije. Tudi sovjetska želja, da pride do konference štirih zunanjih ministrov, je preračunana zgolj na to, da bi se s pogajanjmi zavlekli oziroma odložili vsi zahodni načrti v pogledu ponovne nemške oborožitve.

Sovjetski predstavnik na pariški konferenci namestnikov zunanjih ministrov Gromiko že ves čas vztrajno zahteva, naj bi zunanji ministri kot prvo točko dnevnega reda konference obravnavali vprašanje demilitarizacije in demokratizacije Zahodne Nemčije. Seveda pa Gromiko noče ničesar slišati o tem, da je Sovjetska zveza prva oborožila Vzhodno Nemčijo in druge informirovske države in

tako ustvarila današnji napeti položaj v svetu.

Čeprav je Adenauerjeva vlada načelno privolila v sodelovanje nemških enot v severnoatlantski vojski, pa nemško ljudstvo noče nove vojne. Preveč so še žive bridke izkušnje obeh zadnjih svetovnih vojn, ki so povzročile Nemcem toliko gorja.

Schumacherjeva socialdemokratska stranka je na primer odločno proti ponovni ustanovitvi nemške vojske in zastopa mnenje, naj zavezniki s povečanjem svojih čet v Nemčiji sami poskrbijo za varnost te dežele.

Kljub temu, da je nemško ljudstvo odločno proti novi vojni, pa je sovrastvo do Rusov pri

nemškem ljudstvu globoko zakoreninjeno. To sovrastvo so si Sovjeti nakopali že pred drugo svetovno vojno, poglobili pa so ga v povojnih letih, ko so dobesedno izropali docela vso industrijo v Vzhodni Nemčiji.

V zahodnih krogih v zvezi s tem menijo, da bi Nemci v primeru sovjetskega napada brez pomišljanja zgrabili za orožje in se borili na strani zahodnih zaveznikov.

Nedvomno predstavlja ponovna oborožitev Nemčije veliko nevarnost za ohranitev miru v Evropi. Kaj lahko se zgodi, da uporabijo sovjetski napadalci Nemčijo za preizkusni kamen svoje vojaške moči v Evropi.

Volitve v številkah

(Nadaljevanje s 1. strani)

	Breitner	Fiala	Gleißner	Hainisch	Körner	Ude
Skofiče	172	47	149		410	
Dholica	177	31	226		539	
Vetrinj	284	56	401		918	
Bistrica v Rožu	72	83	246		640	
Borovlje	454	296	838		1.806	
Šmarjeta v Rožu	19	16	261		273	
Medborovnica	59	22	163		322	
Svetna ves	46	40	106		246	
Slovenji Plajberk	29	13	103		165	
Sele	5	3	75		345	
Podklošter	484	261	613		1.801	
Smerče	373	52	324		477	
Bistrica na Zilji	58	1	160		124	
Bekštanj	411	97	779		1.490	
Straja ves	105	8	182		301	
Marija na Zilji	113	87	308		611	
Vernberk	306	49	349		727	
Loga ves	205	71	212		528	
Kostanje	136	7	94		294	
Ledenice	92	10	227		341	
Lipa nad Vrbo	167	28	182		370	
Rožek	71	—	126		167	
Št. Jakob v Rožu	304	220	474		1.057	
Vrba	638	33	449		408	
Velikovec	579	28	649		720	
Pliberk	154	7	278		222	
Bistrica nad Pliberkom	95	22	264		551	
Libeliče	80	1	213		196	
Libuče	111	6	192		306	
Blato	55	3	330		293	
Žvabek	4	—	84		100	
Dobrla ves	145	55	899		1.208	
Galicija	138	4	249		386	
Globasnica	126	9	245		235	
Škocijan	172	20	565		657	
Žitara ves	29	4	343		610	
Železna Kapla	37	28	252		511	
Bela	39	74	320		814	
Djekše	102	2	299		272	
Grebini	258	27	644		464	
Vovbre	125	26	354		290	
Pustrica	222	3	197		164	
Ruda	110	6	235		404	
Št. Peter na Vašinjah	70	13	237		372	
Tinje	84	6	129		115	
Važenberk	260	26	438		585	
Brdo	67	—	356		360	
Goriče	24	8	140		155	
Šteben v Zilji	174	10	365		373	
Blače	53	—	176		80	

Odpor španskega ljudstva narašča

Februarski in marčni dogodki v Barceloni, ki so sprožili odmeve po vsej Španiji, so povzročili val panike v frankistični vladi in med vodilnimi ljudmi režima.

Cela vrsta sej Francove vlade, na katerih so razpravljali o gospodarskem položaju in iskali zdravila zanj, ni dala nobenega rezultata. Bila je sestavljena posebna vladna komisija, ki naj predloži Francu ukrepe, ki naj rešijo položaj.

Medtem pa vladna komisija, ki jo sestavljajo ministri za industrijo, za delo, za javna dela in za poljedelstvo, zapravlja čas. Ob istem času v Španiji ljudje, ki jim je Barcelona še bolj utrdila vero v njihove možnosti in v njihovo silo, nadaljujejo z odporom proti režimu.

Protest študentov iz Granade, ki so stav-

kali v znak solidarnosti z Barcelono kljub spopadam s policijo, aretacijami in represalijami, je sledila stavka madridskih študentov. Začela se je na filozofski fakulteti, toda vsi študenti so protestirali proti terorističnim ukrepom, ki so jih oblasti začele izvajati proti njihovim tovarišem. Današ morajo študentje, ki jih frankistični tisk zmerja s potepuhi in poraziti, trpeti prisilne ukrepe, ki jih pa samo podžigajo k odporu.

V Granadi so jim vzeli le-to, univerza je blokirana in študentje — kot tudi v Barceloni in Madridu — morajo pokazati svoje izkaznice, če hočejo stopiti v razred. Vse to študentom samo najbolje dokazuje potrebo po povezavi med njimi in delavci v borbi proti režimu.

Nič manj kot študenti izražajo svoje neza-

Oslo. — Norveški kralj Haakon VII. je sprejel v slovesni avdienci pooblaščenega ministra FLRJ na Norveškem Ljubo Iliča, ki mu je izročil svoje poverilnice.

Ottawa. — Predsednik kanadske vlade Saint Laurent je sporočil, da je bil med Kanado in Združenimi državami Amerike sklenjen sporazum o vojaških oporiščih ZDA na Novi Fundlandiji in da je Amerika ugodila zahtevi Kanade glede pravne oblasti na teh oporiščih.

Nova Fundlandija je bila do l. 1949 britanski dominion. Med drugo svetovno vojno so imele ZDA na njej svoja vojaška oporišča in so uvedle tudi ameriško pravno oblast.

Hongkong. — Kakor poroča pekinški radio, je vlada LR Kitajske izdala ukaz, s katerim je rekvirirano celotno premoženje britansko-azijske petrolejske družbe na kitajskem ozemlju.

New York. — V Mehiki se bo 28. maja začelo četrto zasedanje Ekonomske komisije OZN za Latinsko Ameriko. Poglavitno vprašanje, ki ga bodo obravnavali, bo vpliv, ki ga ima program oborožitve na gospodarsko življenje v državah Latinske Amerike.

Budimpešta. — Predsedniški svet Madžarske je odstavil ministra Šandora Zolda, po predlogu istega sveta pa je bil imenovan na njegovo mesto Arpad Hazi, član komiteja partije madžarskih delovnih ljudi. MTI ne pove, zakaj je bil Šandor Zold odstavljen.

Djakarta. — Indonezijski finančni minister dr. Wibison je izjavil, da bo indonezijska vlada nacionalizirala holandsko „Javansko banko“. Smoter tega ukrepa je, da se zagotovi nadzorstvo finančnega ministrstva nad poslovanjem banke.

New York. — Strokovni časopis „Oil Journal“ pravi, da je svetovna proizvodnja surove nafte dosegla v letošnjem februarju rekordno višino. Povprečno so pridobili približno 1.626.000 ton na dan.

Starburg. — Agencija France Presse poroča, da je Svet ministrov evropske skupščine sklenil povabiti Zahodno Nemčijo, da sodeluje pri delu Evropskega sveta kot polnopravni član. Do sedaj je Zahodna Nemčija sodelovala pri delu skupščine kot premagana država.

Beograd. — Od 24. aprila do 2. maja je bil v Beogradu kot gost Zveze židovskih občin v FLRJ gospod dr. Joel Rosenberger, predsednik Združenja jugoslovanskih izseljencev v Izraelu in član izvršnega odbora društva za razvijanje prijateljskih stikov med Izraelom in Jugoslavijo iz Tel Aviva.

Pariz. — Ravnatelj ameriškega urada za obrambno mobilizacijo, Charles Wilson, je imel v Parizu tiskovno konferenco, na kateri je dejal, da nameravajo ZDA „uporabiti del svojih surovin za krepitev svojih zaveznikov“. Wilson je sporočil, da obsegajo sedanje dobave orožja Evropi 750 letal, 3.500 tankov in oklepni vozil, 100 ladij, 3.000 topov večjega kalibra in veliko množino orožja in municije.

New Delhi. — Indijska policija je streljala v „sprevod lačnih“ v Zahodni Bengaliji in pri tem ubila tri osebe, 23 pa ranila. Udeleženci spreveda so zahtevali, da naj vlada racionira vse življenjske potrebščine.

dovoljstvo delavci v vseh pokrajinah, vsak dan: stavke kot v Azcoitiji, manifestacije kot v Valenciji in v Guipuzcoi, podtalno delovanje v vsej Španiji.

Španija je polna nemira. Govorice krožijo na veliko. Vse se nanašajo na stavke, na borbo, na delovanje proti režimu. Frankistični tisk je prisiljen, da se resno peča s borbo proti „upornikom“. Položaj je napet, eksploziven.

Najboljši dokaz, da se za frankistični režim stvari obračajo slabo: krivci bi radi odvrnili krivdo od sebe in jo skušajo medsebojno naprtiti drug drugemu.

Brezplodno delo! Slavni „U. H. P.“ (španske kratice za „Združite se, bratje proletarci!“) iz leta 1934 se je spet začel pojavljati po ovijskih ulicah...

KOLENDAR

9. maj, sredo: Gregor
10. maj, četrtek: Antonin
11. maj, petek: Frančišek.

SPOMINSKI DNEVI

9. 5. 1945 — Koroški partizanski odred vkoral v Celovec. — 1945 — Osvobodjena Ljubljana.
10. 5. 1876 — Rojen Ivan Cankar, veliki slovenski pisatelj. Umrl 11. decembra 1918. — 1940 — Nemčija napadla Belgijo in Nizozemsko.
11. 5. 1944 — Začetek zavezniške ofenzive v Italiji.

DOB

V Zadnjakovo hišo v Dobu se je naselila žalosna. Umrla je mati Marija Opetnik. Kljub temu, da je bila že 79 let stara, je odšla prekmalu iz kroga svojih dragih. Kajti mati je samo ena in če je še tako stara je ločitev za vedno boleštna in težka. Zadnjakova mati je rodila 7 otrok. Dva izmed njih je pobralo nacistično nasilje. Svoje otroke je kot mati, prva učiteljica in vzgojiteljica, vzgojila tako, da so vsi vredni sinovi naroda, iz katerega so izšli in so si s svojo spretnostjo in pridnostjo ustvarili tudi eksistence. Dva sinova, Gregor in Blaž, sta priznana obrtnika v Pliberku, Gregor čevljar, Blaž pa krojač, ki sta lahko ponosna na uspehe svojega dela in truda in na zdravi, sveži in nadebudni naraščaj.

Ob udeležbi sorodnikov in številnih žahnih gostov iz vse okolice so rajno Zadnjakovo mater v sredo, dne 2. maja t. l., spremili na njeni zadnji poti na pokopališče v Žvabeku, kjer so jo položili k trajnemu počitku. Zadnjakova mati naj si odpočije od svojega trudapolnega dela, preostalim sorodnikom, možu, ki ima tudi že 81 let in otrokom, pa naše odkritosrčno sožalje!

CELOVEC

Dotrpela je 80 letna Marija Markove, ki je dne 7. maja t. l. umrla v Celovcu, Velikovska cesta št. 104. Rajna Marija je zadnja leta zelo trpela in že dve leti ni mogla na noge. Leta 1920 je emigrirala v Ljubljano, kjer je živela do smrti svojega moža. Po moževi smrti pa se je vrnila spet na Koroško. Vse življenje se je zavedala svoje pripadnosti k slovenskemu narodu. Naj si odpočije v miru od truda polnega življenja, preostali hčeri pa sožalje.

Pred nekaj dnevi je 20 zapadnonemških novinarjev, zastopnikov važnejših nemških listov obiskalo Koroško. V tridnevni vožnji so prepotovali Koroško preko Malnita, Millstatta, Radentheina, Beljaka, Vrbe, Borovelj, Celovca, Friesacha na štajersko mejo. Zastopniki nemškega tiska so prispeli iz Berlina, Bonn, Düsselroda, Frankfurt, Freiburga, Hamburga, Kölna, Münchena in Stuttgarta. Na njihovi poti je novinarje pozdravil deželni glavar Wedenig, namestnik celovškega župana Katzian in beljaški župan Petschnik.

Čevljarji so imeli v Celovcu protestno zborovanje na katerem so zahtevali, da jim nakažejo usnje za popravila in ustanovijo fond za izravnavo.

Ksaver Meško:

NA POLJANI

31. nadaljevanje

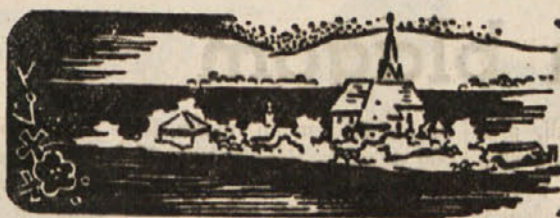
„Kje vzeti?“ — se je povpraševal Ivan in je posedal dolgo v noč na postelji, in ob njem je sedela mračna skrb z nagubanim čelom, z mrkimi očmi. Ni je mogel odgnati, dasi jo je želel včasih daleč proč, tako daleč, da bi se ne srečala nikdar več, da bi ne sedla nikoli več k njemu.

„Ko bi odšla, in bi mogel zatisniti oči in bi spal, spali!“

Tako izmučen je bil, tako nedopovedljivo potreben pokoja. Ob pol treh zjutraj ga je zbudila skrb. Pogledal je plašno po sobi, proti oknu: morda je že beli dan, zaspal je morda. A svetlikalo se je šele, komaj se je odprlo še malo veliko oko božje, svetli dan. Tako rad bi še spal! Oči so mu lezle skupaj, težke so bile kakor iz svinca: še je visel na njih trud prejšnjega dne. A skrb ga je prijela krepko za roko.

„Ivan, sam si! Živina čaka, čaka polje. In Hribnik čaka: dvesto mu moraš izplačati v nedeljo.“

Planil je pokoncu: nič spanca ni bilo več v očeh... In ves dan delo, trud. Ves dan ga je držala skrb za roko, za srce, za dušo.

Po naši zemlji

HODIŠE

Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ v Hodišah je priredilo v četrtek, dne 3. maja t. l. kulturno prireditev. Obširna Brücklerjeva dvorana je bila nabito polna udeležencev iz bližnje in dalnje okolice. Na prireditvi so prišli ljudje brez razlike prepričanja in je bil ta popoldne primer prijetnega sožitja obeh narodnosti na Koroškem.

Posamezne točke pestrega sporeda je občinstvo nagradilo z navdušenim aplavzom. Pod vodstvom Pavliča Foltija so nastopili hodiški pevci in tamburaši in še domači pevski zbor ter so podali vsto lepih naših instrumentalnih komadov in naših lepših pesmi, ki so segali iz srca v srca. Med tem je moški zbor, kot gost na prireditvi, zapel dve pe-

Vabilo

Vabimo vse matere na

MATRINSKI DAN

ki bo na binkoštno nedeljo, dne 13. majnika 1951 popoldne po blagoslovu pri

Miklavžu v Bilčovsu

Priredili vam bomo za vaš dan nekaj veselja. Vabljeni tudi vsi drugi!

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu

smi v nemškem jeziku, ki so jim navzoči enako ploskali in s tem pokazali, da ne poznajo šovinizma in narodne mržnje in pokazalo so je, da so naše kulturne prireditve izborna sredstvo za poglobitev medsebojnega razumevanja in odstranitev predsodkov, ki tako kvarijo mir na naši vasi.

Igro, igrali so veseloigro „Trije tički“, so odigrali odlično, tako da so vse šaljive scene v dejanjih prišle popolnoma do veljave, da so se gledalci prisrčno nasmejali in zares dobro zabavali. Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ je posredovala številnemu občinstvu ta lepi pomladanski dan zares bogat užitek, ki ga ne bodo tako kmalu pozabili in so društvu za te urice sproščanja hvaležni z željo, da bi jih kmalu spet povabilo na novo prireditev.

Sledila je še neprisiljena prosta zabava.

ST. JANŽ V ROŽU

Brali ste sicer že, da sta se dne 1. majnika poročila zavedna naša Tilka Uršičeva iz Loč in Valentin Incko, pd. Ožbavtov na Rutah.

In zares je bilo ta dan pri nas veselo ženitovanjsko slavlje. Že pri poročnih obredih v cerkvi je bilo svečano, ki ga je povzdignila še izborna godba. Nato pa so se zbrali gostje v gostilni pri Tišlerju in obhajali po lepih ukoreninjenih običajih svatovščino. Razpolo-

ženje je bilo izborno, med svati so bili tudi gostje, ki so s posrečenimi dvotipi skrbeli za dobro voljo. Tudi so po stari navadi nagajivci ukradli enkrat nevesto, spet pa ženina. Neutrudni godci pa so odigrali komad za komadom in pari so se vrteli do poznega jutra prihodnjega dne. Šele nato so se razšli vsak na svoj dom.

Mladima novoporočencema, Foltiju in Tilki, naše čestitke in srečo na mnoga leta!

SMIHEL PRI PLIBERKU

V ponedeljek, 7. t. m., smo imeli pri Likebu svatovščino, o kateri hočemo poročati. Edina hčerka Podevove kmetije v Strpni vasi je na svojo ugledno kmetijo pripeljala gospodarja, ki bo v oporo očetu in materi, ker obširna kmetija potrebuje krepko mlado moško moč, ki bo v stanu zmagovati težkoče, ki jih nalaga kmetijstvo. Zenin Hanzej Lamprecht je iz znane Kordeževe družine v Breški vasi ter je bil zadnja leta na kmetiji pri Mohoboru v Šmarjeti, kjer je gospodaril s svojo sestro Ančko. Kmalu se je vživel v Šmarjeti in postal zaradi svojega mirnega značaja drag in ljub sosed vsem sosedom, ki ga bodo pogrešali v svoji sredi, pa tudi on se bo gotovo večkrat spomnil na pogosto lepe čase v šmarjeških hribih. Najbolj pa ga bo pogrešala sestra Ančka, ker ji je bil zaradi svojega veselja do dela desna roka pri gospodarstvu. Nevesta Micka je iz ugledne narodno-zavedne Podevove družine, ki se zaveda svojih dolžnosti do svojega naroda.

Poročno slavlje bi moralo biti prvotno pri Sercerju. Ker pa je Sercer, Marko Plešivčnik, spet podlegel svojemu zrahljenemu zdravju in so ga morali prepeljati v bolnišnico v Celovec, je bila svatovščina v gostilni pri Likebu. Kakor je med našim ljudstvom ukoreninjena stara navada je potekalo poročno slavlje ob najboljšem razpoloženju in dobri volji številnih gostov v pozne ure.

Hanzēju in Micki čestitamo in želimo mnogo sreče na skupni življenjski poti!

BRNCA

V znani Prangerjevi dvorani so dne 3. maja t. l. odigrali prosvetaši Slov. prosv. društva „Dobrač“ dvakrat igro „Zlatarjevo zlato“ in sicer popoldne in zvečer. Obakrat je številno občinstvo prisostvovalo kulturni prireditvi svojega društva in odneslo najboljše vtise. Na Brnci smo sicer vajeni veseloiger in operet, pa smo s predstavo igre „Zlatarjevo zlato“, ki je žaloigra, nič manj zadovoljni. Igra „Zlatarjevo zlato“ je žaloigra iz časov vitezov in prikazuje žalostno tragedijo, kam vodi brezmejni napuh, ki ga ponazoruje vloga viteza Gregorijanca. Vtis predstave je bil tem

učinkovitejši, ker je bila igra izborno podana in so se vsi igralci, poudariti moramo tudi novince, izvrstno izkazali. Igraleem velja vso priznanje posebno pa Slavici Kropivnikovi, ki se je kot vodilna oseba pri naštudiranju igre založila in ji je s požrtvovalnim trudom uspelo izklesati upodabljanje vlog in celotne igre v dovršeni obliki. Čim bolj resnično zgodovinsko ozadje igre, kar je gledalce zadivilo, je bila spretno zadeta in razkošna scenerija in kostumi, ki so si jih deloma oskrbeli sami, deloma pa nabavili iz gledališča.

Prireditev je pred napolnjeno dvorano odprl tovariš Janez Galob, pd. Mark na Brnci. Za uvod in med dejanji pa je skrbel domači pevski zbor za dobro podane lepe pevske vložke.

Slovensko prosvetno društvo „Dobrač“ je torej ta praznik spet zaključilo kulturno prireditev, o kateri lahko udimo, da se o njej govori z zadovoljstvom.

Izšla je knjiga

Koroška v borbi

ki spada v roke vsakega

koroškega Slovenca!

Starostni dom v Beljaku

V Beljaku so dne 30. aprila slovesno odprli najmodernejši starostni dom v Avstriji, „dom večernega počitka“. Pri slovesnosti so bili navzoči gostje iz cele Koroške. Beljaški župan Petschnik je pozdravil deželnega glavarja Wedeniga, zastopnika ministrstva za socialno skrbstvo in za trgovino in obnovo, jugoslovanskega konzula in druge goste. Dom je namenjen starim ljudem, možem in ženam, ki naj v njem srečno in zadovoljno preživijo svoj življenjski večer.

Pri gradnji poslopja je bilo udeleženih 40 tvrdk. Za izgradnjo so porabili 320.000 opek, 310 ton cementa, 48 ton jekla, 1700 kubičnih metrov gramoza, 150 kubičnih metrov lesa in 40.000 strešne opeke.

V veliki obednici, kjer so bili navzoči tudi že prvi stanovalci novega doma, je deželni glavar Wedenig uradno odprl „dom večernega počitka“ in izrazil željo, naj bi ta dom vedno služil le svojemu namenu. Obenem je izročil domu 10.000 šilingov kot prispevek dežele.

Na pragu se je pojavila mati in je stala dolgo na pragu in strmela na posteljo in je prisluškovala nemirnemu dihanju sinovemu.

Vzdihnila je, pristopila je s počasnimi, skoro boječimi koraki in je položila roko na lase sinove.

Čemu ne spiš, Ivan?“

„Saj veste mati, v nedeljo poteče rok pri Hriberniku.“

Stiskalo mu je grlo, besede so se izvijale s težavo in tiho.

„Nič zato, Ivan. Poplačal si že marsikaj, poplačaš še to. Umiri se in zaspaj, Ivan.“

„A odkod dobiti, mati?“

Sedla je na rob postelje.

„Ko sem tožila zadnjic župniku, mi je rekel: „Moli in delaj“, je pisano. „In Ivan opravlja oboje. Bilo bi res več nego čudo, če bi propadel ob tem. Če mu je prijatelj Bog, najde prijatelje pač tudi med ljudmi.“ Potolažile so me te besede in so me napolnile z novim upanjem. Ne obupaj tudi ti, Ivan.“

Položila mu je roko na ramo, in čutila je, da se ji lahko tresne. A ko ji je pogledal v oči, je videl, da so jasne, upanja polne. Začudil se je moči te žene, ne še stare, pač pa že mnogo skušane, a upajoče še vedno z mladostnim upanje. A vedel je, odkod zajema svojo moč, na kaj se opira; in umirjalo se je srce še njemu.

„Lažje mi je, mati, hvala vam. Zaspim takoj. Idite in počijte tudi vi.“

Pokrižala ga je kakor otroka in je šla.

„Res, kaj pomagajo vse prevelike skrbi! „Delaj in moli“, je pisano. Vršim oboje po svojih močeh. On pa je mogočen, da pomore, ako in kadar hoče...“

In zaspal je. — Resnično, močno srce mora imeti človek, vere, upanja in ljubzni polno, da more mirno spati v dneh takšne stiske.

Drugi dan je bil Ivan na polju. Ko se je vrnil na večer in je spravljal konje v hlev, je prišel semkaj od kovačnice Lojze. Prišel je kakor slučajno in je postal pred hlevom.

„Vročje. Čutil si pač tudi sam.“

„Bilo je vročje, Ivan, kaj?“

„In jutri, Bog ve, kako bo.“

Ivan je pogledal proti nebu, dasi je bil prepričan, da bo lepo.

„Lepo bo. In spet delo. Sobota je.“

„In za njo nedelja — si odpočijemo.“

Ivan je privzdignil malo rame, oči pa so se mu zmarčile.

„Ali se je ne veselil, Ivan?“

Ivan se je nasmehnil bridko. Stopil je v hlev, Lojze za njim.

„Vem, Ivan, Hriberniku moraš vrniti. Glej, iz tujine sem si prinesel nekaj goldinarjev. Prijatelj si mi, zaupam ti: tukaj je petdeset. Ni dovolj, vem. Petdeset da še gospod župnik, petdeset stari gospod učitelj, nekaj desetakov pa Florijan... Ne, nič zahvale. Vrneš nam pošteno — zahvali pa mater...“ Mater! Za vse skrbi, zlato, ljubeče srce!

